

Initiativärende – Inga nya LSS-boenden utan hjärtstartare

I november 2024 hade vi moderater ett initiativärende om att Arbetsmarknads- och funktionsrätten skulle ta fram en policy om att successivt införa hjärtstartare på alla boenden och större verksamheter för att säkerställa att ingen brukare ska behöva dö en förtida död pga avsaknad av hjärtstartare.

Det finns en särskilt hög incidens för hjärtfel inom målgruppen, t ex har ca 50% av alla med Downs syndrom hjärtfel. Även flera andra diagnoser inom personkrets 1 enl LSS medför en ökad risk för medfödda hjärtfel. Detta i sig behöver inte per automatik innebära en hög risk för plötslig hjärtdöd, men med stigande ålder ökar risken och det mer än för genomsnittsbefolkningen.

Frågan "besvarades" av sektorn vid nämnden i februari innevarande år. Vi fick då höra att det idag finns tio hjärtstartare i Valfärd Gävles lokaler varav merparten finns i väntrum/offentliga lokaler eller motsvarande. Det var sämre bevänt med hjärtstartare inom just boendena och det är här det blir riktigt problematiskt, då de flesta tillgängliga hjärtstartare i samhället i stort finns tillgängliga under olika butiker och publika inrättnings öppettider, men ett hjärtstillestånd kan som bekant inträffa under dygnets alla timmar.

HLR-rådet konstaterar mycket riktigt att 70 % av alla hjärtstopp sker i hemmet. Vid ett hjärtstopp är varje minut viktig och redan efter 4-5 minuters hjärtstillestånd kan skador på hjärnan börja uppstå. Varje minuts fördröjning av livräddande insats minskar sedan överlevnadschansen med uppemot 10%. Om en defibrillering dröjer 10 minuter eller mer är överlevnaden ofta under 5%. "Vanlig" manuell hjärt- och lungräddning utförd av tränad personal kan hålla hjärtfunktionen igång och säkerställa en viss blodcirkulation till hjärnan och andra organ, men kan inte återställa normal hjärtrytm vid ventrikelflimmer som är den absolut vanligaste orsaken till plötsligt hjärtstopp utanför sjukhus. Det är därför just hjärtstartare är så viktiga för att rädda liv. Det finns än så länge inte uttalade krav på att hjärtstartare ska finnas på boenden, men det rekommenderas från flera håll och linjerar enligt Socialstyrelsen också med det systematiska kvalitetsarbetet som alla utförare åläggs (SOSFS 2011:9).

Vi moderater är därför angelägna om att Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden går vidare med att på sikt säkerställa att alla verksamheter, och framförallt inom LSS förses med hjärtstartare samt att personalen ges nödvändig kompetens i att bruka utrustningen i enlighet med vårt tidigare initiativärende. En genomgång av samtliga grupp- och servicebostäder i egen regi ger vid handen att det skulle krävas ca 25-30 hjärtstartare till en ungefärlig kostnad av runt 600 000 kr + kringkostnader för utbildning m.m. för att säkerställa att runt 200 boende ges en bättre chans att överleva ett plötsligt hjärtstopp.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden beslutar:

att ta ett principbeslut om att samtliga nya LSS-boenden som planeras och byggs i kommunen ska förses med hjärtstartare,

att uppdra till Valfärd Gävle att utveckla en policy för successivt införande av hjärtstartare på alla boenden och verksamheter med fler än fem brukare i egen regi,

att Valfärd Gävle ställer samma krav på externa utförare vid förnyad upphandling,

att Valfärd Gävle registrerar dessa i Hjärtstartarregistret,

att Valfärd Gävle inventerar kunskaper i HLR hos personalen som möter brukare och säkerställer att verksamheten möter kraven i AFS1999:7 och motsvarande.

Peter Johansson (M)

Patrik Ahlmén (M)

Christina Wilkenson (M)

Mattias Persson (M)